

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja trikrat na teden, vtorok, četrtek in soboto, ter velja po pošti prejemam, za avstro-ugarske dežele ali v Mariboru s pošiljanjem na dom, za celo leto 10 gold., za pol leta 5 gold., za četr leta 2 gold. 60 kr. Za tuje dežele za celo leto 12 gold., za pol leta 6 gold., za četr leta 3 gold. 25 kr. a. v. — Za oznanila se plačuje od četrtistopne petkratne 6 kr. če se oznanilo enkrat tiska. 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štampelj za 30 kr. — Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Mariboru, v koroški ulici hišn. štev. 220.

Opravnost na ktero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v tiskarnici: F. Skaza in dr., v koroški ulici hišn. štev. 229

Nezaupnica Črnetu.

II.

Denes hočemo naložiti kritični nož na Črnetovo brošuro. Ta originalna knjižica (sodimo, da je Črne ni delal sam, temveč, da je vzajemno delo vse vladno-slovenske stranke na Goriškem, poslednjo pilo pa je gotovo Winkler na njo del) — ta knjižica ima jako mnogo tvarine, tako da bi lehko napisali celo vrsto člankov o njej. Vendar čisto provincejalno goriško-slovenske stvari prepričamo „Soči“ — mi hočemo odgovarjati samo na ona Črnetova očitanja, ktere so obče slovenske zanimljivosti, in v katerih bi se utegnili s Črnetom strinjati nazadnjaški slovenski elementi tudi zunaj Goriškega, kjer prebiva tužni borè Slovenec in vojuje za svojo bodočnost.

Že v uvodu da Črne, ohol kakor so vsi taki nezmotljivci, svojim volilem razumeti, da so sicer bedaki, da nemajo „pametne sprednost“, da so mu dali nezaupnico „brez vse potrebe“ in na škodo „deželi in narodu“ in še „komu drugemu“ (gotovo pod tem „drugim“ razumeva nemško ministerstvo, ker le na njegovo korist je glasoval).

Tako pa nastavi vse svoje Kruppove kanone na goriške Slovence, zlasti na „Sočane“ in piše to-le neotesanost:

„V Gorici so namreč nahajajo nekteri reveži, kateri imajo več praznega trebuha, kakor v žepu kruha, kateri so v službi pri deželnem zboru, in pri deželnem odboru, ali pri uredništvu „Soče“ in kjer koli morejo; kateri so brez vsega premoženja, in zavoljo tega nejso in ne morejo biti neodvisni državljeni; kateri so pak grozovitno častilakomni, in bi radi stopili na stopnjo poslanstva, zakaj oni dobro vedo, da po poti poslanstva se častilakomnosti lehko zadosti, in tudi visoke in bogate službe lehko dosežejo, zlasti, če se poslanece da voditi pri svojem postopanju bolj od svojih lastnih potreb, nego od koristi svojega ljudstva in svoje dežele.“

Taki ljudje so uže zdavno meni zavidljivi, ker si mislijo, ko bi tega ne bilo, stopil bi eden ali drug izmed nas na njegovo stopnjo, in eden za drugim bi se naprej pomaknili.“

Ti ljudje, pravi Črne, so mene pri Vas počnili in so Vam nezaupnico usilili.

Slovenski gospodje v Gorici, ktere Črne tu v mislih ima, res sicer niso bogatini, vendar so marljivi možje, kteri se pošteno žive in — hvala njih delavnosti — nikakor niso taki reveži, kakor jih perfidni g. Črne hoče Kraševcem namalati. A vzemimo, da so res sami reveži, oni gospodje, kteri so na Goriškem taborje ustanovljali, goriško Slovenstvo probudili na tako visoko stopinjo kakor je, razširjen slovensk časopis ustvarili itd. Kako se kaže potem Črnetova taktika, svoje nasprotnike pobiti?

Revščina ni nikdar sramota, ravno tako ne, kakor ni sramota imeti dolg ali kratek nos. Samo surovež, prostin, neotesanec in brezsrčen človek, samo poulični fantalin bode svojega bližnjega zavoljo njegovega grdega obraza ali zaradi nezakrivenega uboštva zaničeval in se mu rogal in posmehaval. Samo puhloglavec odgovarja pametnemu nebogatežu: „kaj boš ti, berač!“ in samo med puhloglavci in plitvimi bahači na svetu imajo načelo, da „človek toliko velja kar plača“; — pameten, izobražen in blažji svet sodi, da razum, delo in srce česti moža, ne mošnja, ktera ga je že pri zibelci čakala, ko je nag zagledal luž božjega solnca. — Iz tega naj si Črne in Črnetovci naredi na sebe aplikacijo!

Kar se tiče drugega dela navedene Črnetove infamije, namreč sumničenja, da omenjeni „reveži“ ne mogo biti neodvisni državljeni in da čakajo samo poslanstva, da bi bolje službe dobili: pač ni mogel Črne niti sence kakšnega dokaza za svoje sumničenje navesti. Narobe, sam je njih neodvisnost dokazal. Oni so v „službi pri deželnem zboru in odboru“ — ta zbor in odbor je protislovensk, in vendar se oni možato potegujejo za slovenstvo, torej še to svoje „reveštvo“ v ne-

varnost stavljajo. Hvala bogu! Slovenci dozdaj nismo čuli niti videli, da bi bili naši reveži svoje poštenje, svoje pero in glavo prodajali tujim vladam, pač pa smo čuli, da so bogatini Kljun, Dežman, Črne, in drugi taki iz časti lakomnosti ali dobičkarstva v kritičnih trenotjih domačo zastavo popustili in šli s tuje glasovat. Reveži so ustavili našo literaturo, naše novinarstvo — med tem ko se „bogatini“ podobni Črnetu, niti niso našega jezika pisati naučili (vidi Črnetovo pismice s 60 gramatikalnimi napakami v 10 vrstah.)

Da si Črne (str. 10.) upa goriškim Slovencem govoriti o „pravičnosti Italijanov do Slovencev“ to pač ni niti odgovora vredno za naše bralce, goriški Slovenci to „pravičnost“ čutijo. Da si pa Črne upa dokazovati, da zasilna volilna postava, za ktero je, da bi kak križec dobil, z Nemci glasoval, ni obrnena proti Slovanom — to dokazuje, da si Črne domišlja, ka je vsemu slovanskemu in federalističnemu novinarstvu nasproti edino Črne pameten; vsi drugi, ki so namen omenjene postave kot protislovensk smatrali in proglašali — so Črnetu bedaki in ništavila. To je izliv one prevzetnosti, ktera se rada loteva zlasti polovičnih duhov, ki po hrbtnu naroda pripelzajo na visoko častno mesto, pa se zaljubijo v svojo polovičnost tako, da jo imajo za edino modrost, kteri naj se pokorava vse kar spodaj leže in grede. To prevzetnost so od Črnete goriški Slovenci, izobraženi in prosti, že dolgo čutili in se nič dobrega ne nadejali od nje — tako dolgo, da je res svojo pravo lahonsko podobo pokazal, na tanko takó, kakor je Dežmana osobna slavohlepnot in osobna pikrost (ne prepričanje) vrglo iz slovanskega v nemški, zdaj pruski tabor.

Ta prevzetnost, ktera neče za dobro spoznati to, kar ne izvira iz njenih suhih možjan, je tudi kriva, da je Črne v goriškem zboru, v svoji brošuri, in v svojem zagovoru 14. t. m. v Sežani načrnost v protivje postavil se proti prvi in glavni točki slovenskega programa — proti zedinjenju Slovencev. V deželnem zboru ni hotel podpisati

Listek.

Telečja pečenka.

(Obraz iz našega mestnega življenja.)

II.

Kakor vsi penzionirani vojaki, bil je tudi Bitič velik nemškutar, ali prav za prav, je hotel v politiki posebno klobaso. „Jaz sem tudi rojen Slovan“. Kadar je Bitič to izgovoril, tačas si smel v svesti biti, da bode pripovedal, kako bi najbolje bilo, vse te slovenske, česke, hrvatske rogovilež in motoboreže, šuntarje in puntarje kar pozapreti, povesiti, postreljati.

Tako je tudi nekega večera, to se ve, stopr po telečji pečenki, malo poljutil se na svoje slovenske rojake, ki zdaj „noré“. Nek mlad človek izmed one vrste ljudi, ki radi v krémah eno sulico za domovino zlomijo, ga je zavračal. To je Bitič jezilo, tem bolj, ker že v obče mladih ljudi, „ki nič ne vedo, nič niso izkušali, pa hočejo povsod nos vtikati“, ni mogel trpeti. Da bi si jezo ohladil in pa (e saj veste zakaj!) — mora Bitič iti iz izbe za čas ven. Tu ga osoda zaleti.

Na hodnik ven se je moralto iti mimo kuhinje.

Le-ta je bila navadno zaprta; Bitič se je za vse na svetu premalo pečal, da bi bil prej kedaj v kuhinjo pogledal. Denes so bila slučajno vrata na stežaj odprta, ko je Bitič iz sobe stopil; in bog ga vedi kaka muha ga je prijela, da je obstal in pogledal v kuhinjo.

Tam je na ognjišči evrčelo, kipelo in kadilo se iz ponev in lončičev, da je bilo na prvi vid zanimivo. Ali kuharica! Ta stara, debela, grda baba njegovo pečenko pripravlja? Nekoliko las, na pol sivih, jej izpod glavače gleda, umazan, krvav in sajat zastor ima predpasan! In glej, baš jemlje teleče meso z žreblja, neokusno, z obema rokama, in — cmokne ga na ploh; niti obrisan ni! In sekira, s ktero meso seka, ni niti očedena! In mačka, najgnjusnejša žival Bitiču, skoči v tem hipu na okno tik poleg pečenke, kuharica jo niti ne podi proč!

„Fej te bodi!“ zavpije stotnik. Medlo mu je bilo pred očmi. Tako se torej njegova pečenka pripravlja!

Kakor je sveti Peter ven šel, šel je Bitič ven, ali ni se milo zjokal zunaj kakor sveti Peter, pač pa se mu je nekaj prigodilo vsled česar je prišel bled ko zid v sobo nazaj, klobuk vzel in suknjo, nobenega odgovora dal, in odšel.

„Fej te bodi!“ mrmral je po potu domu in zima ga je stresala.

Celo noč ni spal, proti jutru je zadremal ali imel je hude sanje.

Od tistega večera ni bilo Bitiča več videti na davno-navadnem stolu pri Zeleniku. Zahajal je v druge gostilnice, v največje in srednje, ali nikjer ni dolgo ostal, nikjer ni imel prejšnjega teka, nikjer zaupanja. Teleče pečenke ga ni videl nihče več jesti, pač pak je rad jel kaj celega, kaj tacega kar si človek sam pripravlja.

Ali to mu ni teknilo. Sušil se je in slabel je. Čemerni in kisli obraz je še bolj očemerel in skisal. Sam sebi je bil neznosen.

V tej zadregi si je kupil kuharske bukve, in sploh knjig o kemični sestavi jedil in o njih racionalnem pripravljanju. To ga je navelo, kupiti si umeteljen železen lonec novejše iznajdbe, da bi si kuhal sam. Dva dni je poskušal, zjutraj sam po meso hodil, tja kjer ga je najlepša mesarica prodajala, sam varil in emaril. Prvi dan je imela jed čuden duh, drug dan je bila preslana, tretji dan — je Bitič dobil sitno želodčno bolezen! Za božji čas kaj početi?

To svojo težavo je Bitič potožil naposled enemu svojih tovarišev. Ni imel sicer navade pri-

dotične interpelacije, v svoji brošuri hujška na kranjske Slovence, in v Sežani je, kakor naš de-našni dopis iz Trsta poroča, naravnost zinil, da bi bilo zedinjenje za Slovence (menda goriške) škodljivo! S Kranjci bi rad Goričane posvadil zarađ železnice, in kakor bi on rad svoje glasovanje za nemško volilno postavo zasuknil, — glasovalo bi se bilo za predilsko železnicu, kteri so Kranjci nasprotniki, torej nasprotniki goriških Slovencev!!

In ko bi Črne bil v vsem drugem čist, ko ne bi bil federaliste na Dunaji izdal, ko bi bil še tak talent, še tak bogatin: Slovenci, katerim je naša narodna bodočnost mar, katerim je Slovanstvo naše na sreči, morali bi ga z vso odločnostjo, z vso brezobzirnostjo pobijati že samo zavolje tega, ker se protivi proti tej točki, ker vleče za eno vrv z onimi našimi smrtnimi sovražniki, kteri nas hote deljene in razkosane imeti, da njim prej poginemo. In kakor Črneto, tako hočemo in boderemo vsacega tacega pobijali in izpodkopavali, dokler nam sneva in duše!!

Dopisi.

Iz Ljubljane. 16. aprila. Včeraj in danes so se vrstile volitve za občinski zastop ljudljanski. Narodna stranka se je držala enkrat dočene discipline in ni eden naroden volilec ni šel volit, tudi izmed onih ne, ki so bili za volitev. Pri včerajšnji volitvi v tretjem razredu je prišlo od 343 vpisanih volilcev volit samo 102, torej niti tretjina, akoravno so nemčurski agitatorji vse žile napeli in tirali vse svoje volilce z lažjo na volišča da se „klerikalna“ (tako imenujejo narodno) stranka udeležuje volitve. V tem razredu, bi bila tedaj sijajno lehko zmagala narodna stranka in šest narodnih mož bi lehko sedelo v občinskem zastopu v mesto izvoljenih nemškutarjev: krojač Fink, Kupec Hauffen, gostilničar Komar (edini nemčurski Krakovčan) hišni posestnik in marelar Mikuš, pivovar Perles in hišni posestnik Plautz.

Denes je volil drugi razred, to je falanga nemčurske stranke. Pri tej volitvi je šlo nekoliko bolj gladko kajti uradniki in nemčurski profesorji in učitelji so prišli ne da bi jih bil kdo gonil volit. Od 613 vpisanih volilcev drugačega razreda jih je prišlo 263 voliti. Toliko je nemčurskih uradnikov in profesorjev v tem razredu, tedaj so volili ti prav sami, kajti mestjanov ni bilo skoraj prav nobenega iz tega razreda videti. Izvoljeni so profesor Pirker z 260 glasovi, dr. Suppan z 259 in stavbeni adjunkt France Ziegler z 244 glasovi. Gospod Stedry so šli v istini ad akta, kajti ujeli so samo 15 glasov. Mi tega moža res prav obžalujemo. Deset let je Čeh gospod Stedry

pri vsaki priliki Slovence klel in čez nje zabavljal in v zahvalo so ga vrgli pod klop. Jutri voli prvi razred in potem je nemčurska gloria v ljubljanskem mestnem zastopu, zoper za eno leto polnoma zavarovana in dr. Costi smo storili na novo po njegovi volji. Saj smo potrežljive duše Slovenec, sami grbo nastavljam, da nas Nemci tepo po nji!

Iz Trsta. 15. aprila. [Izv. dop.] (Narodni zbor zarad Črnetove nezaupnice v Sežani.) Včeraj 14. t. m. so Kraševci pokazali, da so pravi sinovi majke Slovenije, ter vredni tega imena. Došli so v Sežano volilec iz vseh pokraj in vasi. Črne jih je bil sam z nekim čudnim manifestom v Sežano sklical. Došlo je pa tudi, ker je bil zbor javen, drugih rodoljubov med katerimi je bil tudi Vaš dopisnik teh vrstic, sešlo se je mož iz naroda cela množica, okolo 400 oseb. Shod je bil postal mali tabor. Po 11. uri množica ide v prostorno sobano pri Ulčarji. Sobana, ktera je bila tako natlačena, da je še v veži, pred hišo in na dvoru polno ljudi stalo, ter na ulo vleklo besede javnega posvetovanja, ktero se je prav v lepem parlamentarnem redu vršila. Naoč je bil okrajni glavar g. Mali kot c. kr. komisar, obnašal se je še precej. Za predsednika je bil izvoljen g. Šue, župan iz Pliskovice. Ta kmetski možak je težko opravilo predsednika brezstransko, izgledno vodil. Čuditi se mu je bilo, kako je kot prosti kmet parlamentarni red tako praktično, tako taktično vodil, kakor malokdo. Iz Gorice so se udeležili gg. dr. Lavrič, E. Klavžar in V. Dolenc, urednik „Soče“, „Poslane“ Črne je sedel na stolu spredaj, sprvega miren in zmage gotov; a ko g. Uga, naroden duhovnik, začne pretresovati njegovo politično postopanje v deželnem in državnem zboru, ter citira besede Cicerona o rimskem izdajaleci Katilini, obledi Črne, in na enkrat se mu živec zmajejo, ter je vidno bilo, kako mu je upalo vse upanje v zmago, ktere sta si on in ces. kr. Winkler že gotova bila. Pretresovale so se samo bolj važne točke njegove brošurice. Posebno so vrli slovenski kmetje burno terjali dokazov od Črnete v ovi točki, o koji Črne piše, da so bili nekateri volilci prisiljeni nezaupnico podpisati. Možje so tu izjavili, da so vsi prostovoljno podpisali. Rekli so ti vrli kmetje, da imajo toliko razuma in volje, da so za tak primerljaj vselej pripravljeni svojemu poslancu nezaupnico podpisati, bodi si kdor hoče. Črne je bil od kmetov javno kot lažnjivec v tej reči proglašen! Črne je ugovarjal, da je samo politično društvo „Soča“ to reč na dan spravilo. In zoper so prosti kmetje vstali zapored in dementirali: da „Soča“ ni bila v ta namen v prvi zvezi, ter da ni še tako slabo z njih pametjo, da ne bi oni, volilci, sami

izpoznavi taci grehov, ktere mora vsak pravomislen slovenski človek v prvem hipu izpoznavati. — Da pa še dalje značaj Črnete osvetim, najomenim še to, da je s svojim „opravičevanjem“ celo tako zabolil, da je hotel dokazovati, da bi bila zedinjena Slovenija nam na škodo! To je uzročilo burni ugovor, in Črne je pokazal s tem, kdo in kaj je!

Kaki so taki poslanci, kteri želé, da bi narod vedno razkosan ostal ter laglje političnim nasprotnikom v žrelo pal! Tu je Črne svojo neslovensko barvo pokazal ter zastavo popolno razvil, pod ktero je jadral, dokler se mu ni na trdih slovenskih kraških skalah ladja razbila; ako ravno je sidro na vse strani metal, vse je bilo zastonj. Črne ni mogel dobiti dna in se je mogel z barko in zastavo pogrezniti ter politično umreti. — Zarad točke, ktera je posebno „Sočarjem“ veljala, da so nekateri „reveži“ ter da imajo prazne trebuhe, sta ga gospoda Klavžar in Dolenc tako pobila, da je imel dovolj. Dokazala sta, kako žalostno je, da „reveži“ za narod trpe in delajo, bogatini so redki, kteri za narod kaj store, ker take samo denar oslepi, da postanejo izdajalci naroda. (Ut figura docet) Končno je bila debata sklenena ter enoglasno nezaupnica potrjena.

Vrli Kraševci! Naj čuje in spoštuje ves slovenski narod vašo edinstvo, domoljubje, taktno postopanje in odločno poštenje proti svojemu poslancu Neslovencu in naj služi to v izgled celi Sloveniji! Nepremakljive ko kraške stene, morem Vas slovenske Črnogorce imenovati. Tudi dan 14. aprila bode v slovenski kroniki častno zapisan. Znani dr. Ostertag, kteri je bil pred vedno Črnetov prijatelj, ni se upal mu danes dati svoje pomoči, ter je sam sedel.

Po zborovanju je bil splošni obed daljnih volilcev in drugih rodoljubov. Pri tem obedu so se vrstili politični govori z mnogovrstnimi napitnicami. S posebnim navdušenjem je bila sprejeta napitnica na naše prve soboritelje slovenske, na hrabre in vrle Čehe. — Pozno popoldne stopry smo se ločili podavši si bratovsko roko klicem: živeli vsi pošteni služabniki svete nam domovine Slovenije!

Iz Celovca. 15. apr. [Izv. dop.] Na željo več tukajšnjih rodoljubov pošiljam „Slov. Narodu“ prevod govora, ktere ga je govoril Slovencem znani č. g. dr. Nemec v občenem kat. konstitucionalnem društvu. Rekel je med drugim o namenu in cilju velike kat. pravne stranke v Avstriji:

„Pravna stranka hoče Avstrijo zložno, veliko in mogočno imeti, da taka Avstrija more svoj nalog, kteri je od večne previdnosti dobila, v evropskih narodih in državah izpolnovati. Ravno

toževati se, sosebno ne o sam sebi. Torej je bil ta slučaj nekaj izredno nenavadnega in njegov tovariš, tudi star samec, a bolj jovijalne vrste — se je smejal.

„Oženi se, oženi se!“ vpil mu je in se zoper krohotal. „Čemu čepiš na noveih, — čemu ješ po gostilnicah, čemu si še močan mož, vzemi si snažno, čedno, lepo, čisto gospodinjo, in zoper boš jedel lepo pečenko in čisto.“

Bitič je oči zverižil in svojega prijatelja hudo pogledal. Oženiti se! To se mu je smešno zdelo, vsaj javno in glasno je prijatelju reklo, da je „smešno.“

Ako je šel domu, gledal je v tla in zmerom mu je prijateljev svet po ušesih brenčal: „oženi se! oženi se!“

In ko bi hotel, kako, kje, koga? I — i!

To sicer res ni dosti prida življenje, če mora človek za vse, za vsako postrežbo, vse plačati. In v krčmi plačevati, pa še nesnago in nečistost uživati, fej! Tudi drugim ljudem gotovo ni tako dolgčas doma, kakor njemu. Hm! (Konec prih.)

„Lehko noč, papa!“

Tako je kaka petletna, ljubka deklica glasno kliknila za svojim očetom, zdajnim kranjsko-dežel-

nim glasovanjem, grofom Aleks. Auerspergom, ko je bil baš konci ljubljanske „Zvezde“ srečal svojo nežno hčerko na strani matere. Šćinkovec med zelenčim vejevjem kostanjevem mi je svojim griču-petjem baš tako prijetno božal ušesa, a v pričo onega voščilca iz nežnih ustec mi je sreča zaigralo od prave pomladne radosti. Glej, misil sem si, da vendar tudi ta visoki, hudo nemški gospod daje svojim otrokom učiti se slovenskega! — in hotelo se mi je, da bi zbog tega odpuščal mu nekaj, kar je bil grešil svojo nestrnostjo proti slovenskemu ljudstvu. Iz te dobre volje me probudite dve proti meni prišli krasotici, Slovenki po telesu in krvni, ki pa s trdo široko ljubljansko nemščino grdo kremžite svoja ljubezniiva ustna. Hipom postanem nevoljen in začnem premišljevati, kako je, in kako naj bi v Ljubljani bilo s slovenščino.

Ljubljana, Slovenije središče, je, kakor se ve, s cela še slovensko mesto. Razen kake tuje družine ali osebe, ki se ravno preseli tu sem, zna vsak Ljubljanc in tudi govor slovenski, toda vsak ne vsak čas! Navadno občinstvo prostega stanu, kakor delaveci in posli, govoré vedno samo slovenski. Vsi zares izobraženi tudi s ponosom obujejo med soboj v slovanskom narečju. Nekaj

drugače pa je v tem oziru z nečlanstvom iz tako zvanega „gosposkega“ stanu. Vsak dan imam priložnost z veseljem poslušati, kako otroci vseh, tudi tukajšnjih nemških družin sploh govoré milo slovenščino, ker starši pač dobro čutijo, da je potrebno, da njih mali tudi znajo jezik naroda, med katerim jim je živeti, in zategadelj jim nameroma oskrbujejo samo slovenske pestunje, katere so pa, kakor sploh vsi slovenski posli, tudi pridneje in zanesljive od nemških. Na dalje gospoški ljubljanski meščanje slovenski govoré v svojih družinskih krogih in pri vseh domačih opravilih, pa tudi zunanjih poslih sploh.

Ali kadar velja iti vedrit se v „zvezdi“ ali obiskati kako slovesno zabavo, takrat ti ta „gospoški stan“ tako rekoč sleče svojo „prostoto“, zavije se v ličneja krila in jezik si namaže s kulturnim masom, pa po vseh potih in kotih govorí nemški, češ, tako terja „noblesse“. Pri tacihih javnih priložnostih, pa bodi si tudi v čitalnici, obči se in gospodinjam z vspehom dvorjani ali „hofira“ samo nemški, zlasti, dokler je beseda še glasna, drugim razumljiva. Če nagovarjaš slovenski, odgovarja se ti včasi morebiti tako, toda zdiš se tako nekako „gmej“, in vtiška ne delaš niti pravega, razen če se ženiš! baš. Vendar bolj na tihoma kramljati

Avstria je bila zavetje in bramba miru, kteri narode in osebe materialno in duševno krepi. To je uzrok, zakaj pravna stranka Avstrijo veliko želi. — Ta stranka hoče Avstriju veliko, da ta svoj nalog proti svojim narodom izpolne, to je: vsak narod v svojih pravicah brani ter mu pot in sredstva kaže, kjer ga k večji duševni pravni in materialni slavi in k blagostanju vodijo. — Nobeden narod se ne more te enotne brambe svojih pravie odreči, ako neče svojega bitja in žitja nestanovnosti in dvombam izdati.

„Zarad edinstvene brambe pa imajo tudi vsi narodi pravico terjati poroštov, da se njih narodni značaj ohrani. Enota Avstrije naj ne bode samo kaka pravica, temuč tudi dobrota. — Katoliška pravna stranka terja tedaj narodno enakopravnost. — Ideja, ki ima klijec življenja v sebi, napravi si s časom pot, ako ravno se jej nastavlajo največje ovire nasproti, ako se milijoni bajonetov rabijo to nevidno duševno oblast prostosti. Bedaki se je sicer posmehujejo, baš ker so bedaki mogočneži izkušajo to idejo zatrepi, ali ideja se ne briga niti za ene niti za druge. Mogočneži morejo možé, poedine ali tisočere, kjer se za idejo boré umoriti, a ideje same zatrepi, to njim nij mogoče.“

Ena taka mogočna ideja je ideja narodnosti v Avstriji; in ako se pomisli, da centralizirajoča vlada v toliko desetinah in desetinah let ni nič dosegla, ko je hotela narode raznaroditi, ko je nekoliko tudi cerkev vladila na pomoč bila, in ko vlada ni imela drugih uporov nego pasivno protivljenje notranje nature, ako se to in še marsikaj pomisli, ako se preudari to, kar je doseženo bilo, potem se sme smelo upati, da bode (ponemčevanje) v prihodnje še slabše od rok šlo, ker je namesto pasivnega upora stopilo nasproti zavestno življenje. Pravna stranka hoče enakopravnost narodnosti tudi s stališča pedagogike, kulture, vere in materialnega blagostanja, ker se navadno na materialnem polju od nobenega naroda veliko ne doseže, ako se ta narod zadržuje v razvijanji svojega jezika in svojega narodnega duha. — Katoliška pravna stranka hoče politično svobodo in vzdržanje avtonomije posameznih dežel (bolje za nas: narodov Ur.) kolikor se te z državno enoto zvezati dade in potrebam novejšega časa ugajajo.“

„Kakor je Ludvik XIV. izrekel: „država sem jaz“, izkušali so tudi vladarji denašnje avstrijske države, ki tačas ni še zdanjega imena imela, odpraviti pravice posameznih dežel. Nasledek tega je bil, da je ena kronovina od Avstrije odpala, in da je odpad drugih bil samo s tem preprečen, da so se izdane postave nazaj vzele.“

„Država se je potem plazila med absolutizmom

in birokratizmom naprej do leta 1848. Tu je vse za svobodo gorelo in norelo. Revolucija je poknila; z orožjem so jo zadušili in so absolutizem uvedli v obliki diktature ali samovlade. Vendar vlada je spregledala, da tako ne pojde dalje. Tako je izšel na svitlo oktoberski diplom „veliko pismo pravie“ (magna charta) za Avstrijo, drugo izdanje pragmatične sankeje. V tem je bila izgovorjena misel narodnega pomirjenja, ktero še dan denes pričakujemo.

S tem da pravna stranka avtonomijo dežel terja, pospešuje tudi materialno srečo in blagostanje narodov. Kdo je sposoben in ima pravico, o poljedelstvu, obrtniji, vinstu, trgovtu in drugih deželnih potrebah naj prvi govoriti in soditi, ako ne zastopnik svoje dežele?

Mislimo si na priliko, da se po številu duš v Avstriji volijo v državni zbor poslanci ali zastopniki, ki potem v vseh zadevah delajo postave za posamezne dežele. — Na tak način bode potem koroški poslanec sodil in govoril o potrebah Dalmatinov, Zgornje-Avstrijev itd., a Dalmatinec o potrebah čeških, čeravno drug drugih potreb nikakor ne pozna. Ako pa posamezne kronovine ostanejo samolastne, tako gre samo dotičnemu deželnemu zboru z vlogo vred pravica, za deželo obravnavati njene znotrajne zadeve. Državne zadeve, kakor na primer: vojska, trgovina vnanjim državam nasproti, denarstvene reči spadajo pred državni zbor.

Katoliška pravna stranka neče tedaj trgati Avstrije, kakor ji nasprotniki radi očitajo. Ne! ona hoče Avstrijo edino, a ob enem tudi hoče, naj se posameznim deželam priznavajo njih stare pravice. — Bile so države in so še, ki so, kakor Avstrija, imele več dežel in narodov. Vendar so države ostale lepo edine, dasi so posamezni njih narodikar mogoče samostalni. Tako so bile na primer pod Karлом Velikim vse posamezne dežele velikega njegovega kraljestva samolastne. Potem ko je Friderik Rudečebadec na Ronkaljski planjavi trinoške rimske postave na Laškem zopet vpeljal, in si skoro vse pravice kot vladar pridržal, spustalo se je mesto za mestom; s tem pa so tudi nemški cesarji bolj in bolj izgubljali svojo oblast in moč na Laškem. Odkar je Ludvik XIV. avtonomijo posameznim deželam na Francoskem vzel, na Francoskem ni bilo več stanovitnega mira. Danjou, eden naj večjih časnkarjev na Francoskem, je o prihodnjem stanu Francoske leta 1858 pisal takole: „Samo en sam pomoček je še, varovati politično stanje, in ta je, da se uprava in vlada decentralizuje t. j. da vlada nema več izločno vse oblasti v rokah, ter da se napravi novo Francosko s pokrajinami.“ Isti pisatelj o novem svetu govori takole: „na novem svetu ste

le dve deželi, v katerih sta se red in svoboda drug z drugim zmešati mogla, in kjer se ni niti ponovni silni prekucij bat. Te dve deželi ste Brazilija in Zjednjene države; prva je katoliška in samovladna (monarhična), druga ljudovladna (republikanska). Zakaj pa je samo v Brazilijskem cesarstvu in v Zjednjeneh državah red, mir in svoboda? Vse politkarje vprašan, ali mi vedo kak drug uzrok imenovati, kakor ta, da se je v teh obeh velikih državah uprava decentralizala.“ Katoliška pravna stranka hoče, naj se Avstria spravi in pomiri na podlagi starih pravie, ki jih posamezne dežele imajo, z ozirom na sedanje nove potrebe.....“

Iz Prague, 16. aprila. (Kako ustavaki razumevajo volitveno svobodo,) že sicer vse dobro vemo, a vendar naj prinesem denes nekako novosti, ki posebno kažejo liberalnost ustavoverne držali. Pripoveduje se namreč, da bode pri volitvah za veliko posestvo eden vhod v volilnico odločen ustavovercem, drugi pa historičnemu plemstvu. Vhod za historično plemstvo je pri glavnih stopnicah, oni za ustavoverce pa pri stranskih vratih — to za to, da se bodo ustavaki lahko pred historičnimi volilci zbrali in predno opozicionalci pridejo volilno komisijo iz svojih mož sestavili. In ti ljudje hočejo še Čehom ali sploh komu nepoštenost očitati? Ne vem, zakaj Koller rajši sam volilne komisije ali boljše, vseh poslancev ne imenuje? K njegovemu dosedanjemu postopanju bi se to jako lepo prilegal.

Ako general za vlogo dela, mislil si je s karakterjem kvitirani major Nachodsky, velikoposestnik blizu Kolina, da tudi ne sме drugače ravnati. Zato je hrabri major izdal ta-le „Oklic: 59 let je, kar sem vojak in štejem se k najstarišim veteranom v vojski. Služil sem zvesto cesarju in domovini in kot eden najstarih kamaradov oponjam svoje vrstnike na dolžnost, naj glasujejo sa vlogo. Nachodsky, major“. Toda ta ukaz go spoda majorja ni našel onih pokornih ljudi, ko pred 59 leti, kajti denes razglaša 10 volilev v velikem posestvu, ki so ob enem udje e. k. vojske sledče: „Gospodu majorju Nachodskemu! Zvestoba cesarju, darežljivost za domovino so same od sebe razumljive dolžnosti poštenega oficirja. Zato je dolžnost vsakega oficirja volitveno pravico rabiti samo po najboljšem znanji, po trdnem prepričanju, ne pusteč se motiti od vsakega vpljiva, in potegovati moško zato, kar spozna, da služi blagru Najvišje dinastije in blagru monarhije! Jožef knjaz Lobkovic, general kavalerije; Leop. bar. Malovec, podmaršalek; Sigm. grof Nostic, podpolkovnik; Karel knjaz Schwarzenberg, Jan. knjaz Lobkovic, Theod. grof Thun, Jož. grof Nostic, K. vit. Eisenstein, Teod. baron Hrubý, majorji; Chr. vit. Schäffer, stotnik“. — Sedaj bode menda major Nachodsky se zbal in prepokorno se ponižal videč, da se nahajajo tudi taki generali, ki vidijo dolžnost v drugem, ko v podpiranji gospodovanja kake brezvestne klike.

Kako skušajo od vladne strani pridobiti si ali vsaj odvrniti federaliste od glasovanja, kaže tudi (sicer neverjetna) novost, „da se je dalo grofu Choteku z višjega mesta nedvoumljivo razumeti, naj se ne drzne glasovati s federalisti“. Lehko bi navedel mnoge, katerim so se redovi in plemstva itd. Omenjam samo še to, da bode ministerski predsednik sam prišel k volitvi v velikem posestvu v Prago. Da pa zmogljivost na vladni strani ni prevelika, to nam pove Kollerjev oklic na volilee v velikem posestvu v „Prager Abendblatu“. Koller tam pravi, da samo, ako „vsi, osobno in o pravem času“ volit pridejo, tedaj je zmaga gotova. Kollerjev oklic je tako nesramen sledče izreči glede duhovnov: „Vsak dukoven bi imel spoznati, da je proti njegovi časti ako glasuje in agitira zoper vlogo“. Mislim, da ima vsak pošten duhoven drugačne pojme o svoji duhovniški časti ko Koller.

pa tudi v slovenščini prav dobro gre brez vseh okolišev, kakor zares prelep gospodične in gospo ljudljanske tudi po javnih krajih skrivaje slovenski šepetajo, neprevidoma tudi glasno zaslovenijo, kadar mislijo da „dobro“ nemško govorijo, pa brž zarudele v obraz popadejo nemščino, ko se bliža kak srečevalec. Da, saj tak „malheur“ s ponevedoma na jezik obesuočo se slovenščino ima celo tudi moški spol nemškutarski. Ni davno nameč tega, kar je L. Tagblatt bridko tožil svoje, zakaj vendar že ne razkrojte te železne robače, da zvečer v kazini poslavljajoč se rekajo: Lahko noč! namesti „gute — Wacht am Rhein!“

Vendar, naj povem pravo resnico: kar smo Slovenci jeli kazati, da smo ter tudi moremo kaj, prihaja tudi jezik naš v čedalje boljšo veljavo, spoštovanje, pa tudi v pogostnejo rabi. Dandenes, kadar hočeš, čuješ „boljše“ ljudljanske meščanke slovenski pomenkovati se po ulicah. In ko bi one razumele, kako nevredno je vsačega le nekoliko izobraženega človeka pačiti se s tujščino, ktere niti ne znajo, kajti Grimm in vsak nemški jezikoslovec bi se v grobu obrnil, ko bi čul nemščino ljudljanskih gospodičin, njih „arbājt“ „ajgenšāft“ in njih večni „aber“ — „aber“ — „aber“ (slovenski „pa“) kterega stavljajo v govor povsod, kjer je treba ali

ne treba — a kak ponos, čutiti se in ljubiti domače in domovino, kateri se urno bliža velika prihodnost, in ko bi lepe stvari vedele, kako ljubezljivo se jim mila slovenščina glasi s sladkimi usteni — bog! da rade bi govorile le slovenski!

Vsi ti izdihi, to vem, pa nobene ženske še ne navdušijo za slovenstvo. Da se mu otujajo, krivi so puhli, brezsrečni, brezduhoviti mladiči sami, ki jim ne prože skorni kakoršne dušne hrane, po kateri bi vadile se tudi plemeniteje slovenske besede, da bi potem laže izhajale občče v javnosti.

Ziva je toraj potreba, da slovenski pisatelji začno v prikupljivi obliki izdavati najbolje, izvirne zanimive in pikantne novele in povesti zlasti iz našega meščanskega življenja pa sploh z domačim. Gledé na to velja zlasti mlajšim, recimo mla do slovenskim pisateljem, da nemudoma pripravijo dobrega gradiva za to važno podvetje, katero se brž prične, kakor hitro imamo „narodno tiskarno“ in „Sl. Narod“ v Ljubljani. Misel ta je sprožena po mladih močeh, ki imajo že mnogo pripravljenega, ki bodo delali, in to početje, če se srečno oživi, utegne povoditi, da poprej imenovana grofovška deklica tudi v svoji deviški starosti in v javnosti ne bo sramovala se svojemu visokemu očetu lepo slovenski voščiti: „Lehko noč, papa!“ — če ravno je njen oče pruskega duha poln.

Politični razgled.

Denes se začeno volitve na Českem z volitvami v kmetskih okrajih. Izid volitev na deželi in po mestih je brezvomen, tu se razmerje v glasovih ne bode spremenilo. Vse visi na volitvah v velikem posestu, ki bodo 22. t. m. Odločnega se o izidu teh volitev še reči ne more. Vlada dela vse mogoče napore, da prodere s svojimi kandidati (glej dopis iz Prage) a tudi državopravna stranka ne miruje, pa kakor rečeno, o izidu se zanesljivega malo ve.

Na Dunaji je zdaj „svoboda“ v cvetji. Kako so ti liberalni Nemci vpili za svobodo tiska! a zdaj se vidi, da samo oni hočejo svobodno tiskati, vse kar ni njih mesá, naj se potere. S kruto silo se zatira in zapira in konfiscira česko časopisje. Zdaj pa je liberalna nemška vlada začasno tudi dunajski „Wanderer“, kteri je resnico pravil, zatrla. Tri dni ga zdaj nismo dobili, denes dobodo načrtniki od „Wanderjevega“ uredništva naznanilo, da ga je vlada zatrla, da pa bode list mogel težave premagati in zopet izide v teh dneh z dozdanjam strogo-federalističnim programom.

Knjezu Karlu Schwarzenbergu so v zadnjih dneh vsi ustavoverni listi očitali nelojnost in nepokornost proti vladajoči rodovini rekoč, da je knjez enkrat se izjavil: „Rod Habsburžanov je mlajši ko Schwarzenberžani; kaj čuda, če v boji torej Schwarzenbergi Habsburge premrejo!“ Sedaj izreka knjez Karel Schwarzenberg v „Vaterlandu“ in v „Politiki“, da je ona novost infamna ter popolnem izmišljena in ob enem piše večerni list uradne „Wiener Zeitunge“ „Wiener Abendpost“: „Z visoko zadovoljnostjo smo brali popravek knjeza Schwarzenberga in obžalovati moramo, da so se delali na plemeniti rod Schwarzenberški publicistični napadi, kajti iz onega rodu so proizšli junaki in državniki, ki so si pridobili nevenljive zasluge za prestol in očevino.“ Ta izjava v „W. Abdpst“ je prošnja za odpuščanje od strani ministerstva, ki je v „N. fr. Presse“ dolg članek o Schwarzenbergih prineslo, in gotovo voditelj novinarstva minister Unger ni brez višjega ukaza dal onih besedi v „W. Abdpst.“ Dvoru gotovo preseda napadanje najsvitljših in najzvezstljivih rodov v Avstriji — celo v ministerskih organih.

Federalizem se jači in širi povsod celo v Italiji. Tržaški časopis piše iz Rima: „V italijanskem parlamentu se je velik del opozicionalnih poslancev zedinil v poseben od mnogo Italjanov zaželen program. Ti poslanci terjajo tudi za Italijo, da se centralizem popolnoma odpravi, da dobi torej vsled tega vsaka italijanska dežela, kakor Benečija, Lombardija, Piemont itd. svojo samoupravo in svoj posebni deželnini zastop. (Sicer pa je tudi prestolni govor, s katerim je kralj Viktor Emanuel konec novembra m. l. italijanski parlament odprl, obljudil administrativno decentralizacijo italijanskega kraljestva.) Terjajo dalje vse to za občine in mesta in zahtevajo, da se kolikor je mogoče državni stroški znižajo. Vse to pa se ima po njihovem namenu djansko in resnično izvesti, ker jim ni prav nič mar za gole besede in za postave le na papirji. Tako je v Italiji.“ Na Francoskem tudi terjajo decentralizacijo. — Če se to godi po teh dveh deželah in drugih, v katerih prebiva en narod, pravi „Soča“, koliko več smo opravičeni federalisti v Avstriji, katera ima razne narode, Slovane, Nemci, Magjare, Vlahe in Italijane, kateri se vsi popolnoma ločijo po jeziku, šegah, mišljenji, po omiki in potrebah.

Iz Zagreba poroča telegram v „N. Fr. Presse“, da bode kakih 60 magjaronov imenovanih za gradjane, da se pomnožijo vladni glasovi pri bodočih volitvah.

Ogerski državni zbor je bil od cesarja s prestolnim govorom 16. t. m. sklenen. Prestolni govor razpravlja delovanje zpora v zadnji perijodi in obžaluje, da je levica volilno postavo in ž njo druge s svojim znamenjem postopanjem pokopala.

Razmera Francoske k — Slovanom je v zadnjem času, kolikor se da iz francoskih novin soditi, povse dobra. Francosko časopisje se z Avstrijo zarad tega bolj zanima nego kedaj, ker je za Rusijo — baš Avstria najbolj slovanska država. Predsednik Thiers je v permanentnem odboru interpeliran zarad utvrdenja Sebastopolja izrekel svojo radost nad — nepriliko Angležev, kteri so s obnašanjem Rusije jako vznemirjeni. Gambettova „Republique française“ čestita predsedniku republike, da je premenil nazore o Rusiji in Turški. — V polemiki, ktero ima „Republ. fran.“ s „Journal de debats“ pravi prvi list: „Sloveni dobro razumevajo, da so konservativci vseh držav njih zakleti svoražniki, ker pravi konservativem znači vzdržanje obstoječih stvari t. j. izmetanje življa slovanskega. — „Republ. fran.“ ima mnogokrat dopise iz Hrvatskega. Naj se Sloveni, ki dobro pišo francoski, tudi polote dopisovanja v francoske liste. Nas poznaše iz časov Ilirije, in bogme na škodo nam ne bode, če se naše težave in nemške krivice razshire med svet.

Papež je 13. t. m. okolo 400 tujev različnih dežel sprejel in na njih adreso blizu tako-le odgovoril: Ker želite moj blagoslov za vse katoličane, budem najbolj za Portugalsko molil, ki stoji pod najbolj divjim tiranstvom prostozidarstva. Blagoslavljam Španjsko, ki nam je mnogo svetnikov dala. Blagoslavljam Francosko, v kteri biva toliko blagih duhov in molim, da bi prenapete stranke izginile. Ena stranka na Francoskem se boji papeževega vpljiva, pa ta mora spoznati, da brez ponižnosti ni pravične stranke; tej nasprotna stranka pa pozablja na postave usmiljenja. Blagoslavljam Italijo, ki ni svobodna. Ali krvni davek, katerega od nas za vojaštvu tirajo, ni železje? Molim za Nemčijo, katero je antikatoličen dub zasmehovanja zgrabil. Da bi bog nemškim škofov moč dal, braniti pravice božje, cerkvene in društvene. Molimo za neumneže, ki se „stare“ imenujejo. Molimo za Avstrijo, ki je naših molitev toliko potrebna. Molimo tudi za Belgijo, ki je svetu tako udana, da bi ohranila, kar ima. Blagoslavljam vse katoličane in molim, da bi se razpor v Carigradu končal.

Bulgari so dobili cerkveno samostalnost, za ktero so se dolgo bojevali. 16. t. m. je bil izročen bolgarskemu eksarhu (najvišjemu cerkvenemu dostenjniku) sultanov investiturni berat, ki Bolgarom neodvisnost od grškega patrijarha zagotavlja.

Arthur O'Connor, oni mladenič, ki je pri svečanosti v zahvalo za ozdravljenje princa Waleskega „na kraljico Viktorijo na neposteni način pomeril samokres, da bi jo v strahu spravil“ (tako pravi obtožba), je bil obsojen na eno leto posilnega dela in v tem času na 20 udarcev z brezovko.

Razne stvari.

(Slovenska predstava) na korist regisseurja dram. društva Josipa Nollija bode v ljubljanskem gledišču v saboto 20. aprila. Predstavljalna se bode prvikrat junaška igra s petjem in melodramo v 3 dejanjih „Turki pri Sisku“ ali „Juran in Sofija“ od J. Kukuljeviča. Napev zložil je g. Vojteh Valenta, instrumentacijo in melodramo g. kapelnik Schantel, v tretjem dejanju je velik tableau „Zmagata Kristjanov“ sestavljen od J. Nollija. Nadejamo se, da bode občinstvo s prav obilnim obiskom pripoznalo težavno delovanje regisseurja mladega slovenskega gledališča.

(Ljubljanskim Slovencem) hoče denes „Slov. Narod“ nekaj priporočiti. V prejšnji notici nam piše eden naših dopisnikov o „slovenski predstavi“ na korist g. Nolija. Za svojo dolžnost si smatrano č. ljubljansko narodno občinstvo opomeniti, da tega večera ne sme zamuditi noben narodnjak, kteri ima duhá za gledišča. Ne samo da je igra vseskozi patriotična, ker ima za pred-

met eno najslavnejših dob naše zgodovine, namreč ono, ko so Slovenci v zvezi z brati Hrvati slavno premagali najkrutejega starega vraga vsega Jugoslovanstva: ta večer bi moralno gledišče tudi zarad tega polno biti, ker ima g. Noli benefice. Znano je, kaj je dramatično društvo z malimi sredstvi doseglo, kaj so v Ljubljani dosegle med drugim tudi njegove slovenske predstave. To Ljubljane vidijo, ali to čutimo posebno mi, ki nismo vedno v Ljubljani. Kdor ni nekoliko let v Ljubljani bival, pa zdaj pride tja, vidi že na ulici, kako se narod ne sramuje več slovenski govoriti, kakor se je nekdaj. Ljubljana se je v tako imenovanih nižjih vrstah jako zdatno poslovenila v zadnjih letih. Brez dvombe je tu največ pomoglo slovensko javno gledišče, kjer so ljudje videli, da naš slovenski jezik ni samo za hlapce in za dekle. Duša slovenskega gledališča pak je bil baš gosp. Noli, to ve vsak, kdor je kedaj slov. predstave v Ljubljani videl, še bolj pa kdor je podučen, koliko truda si je zlasti v zadnjih časih g. Noli za kulisami dajal, neučke ude dramatičnega društva izuriti. Zatorej mu ljubljanski Sloveni z obilim udeleževanjem dokažite, da ste mu zahvalni za njegovo naši slovenski reči koristno delo, idite vši v gledišče. To je dolžnost.

* (Nemška temeljito st.) „Neue fr. Pr.“, organ ministra Ungerja, je prinesla ta-le telegram iz Ljubljane: „Pri denes bivši dopolnitveni volitvi za občinski svet je dobil narodni kandidat od 343 prišlih volilcev 102 glasov, liberalni kandidat je bil enoglasno voljen.“ Menda je „liberalni kandidat“ od veselja ob um prišel in ono brezumnost na Dunaj telegrafiral.

* (Iz Ljubljane) se nam 16. aprila piše: Ljubljanskim policejcem Rozmanu in Eppich-u se je posrečilo včeraj zasačiti jako nevarnega tatú, ki je dosti pokral in oropal v ljubljanski okolici. Zove se Janez Abe, vulgo Maček; tri leta ga že brez vspeha love in za njegovo ujetev je bilo 100 gl. kot darilo razpisano. Ujela sta ga v Udmatu. Branil se jako koražno, in policejem raztrgal vse oblačilo. Stopri ko ga je policej Rozman z sabljo na glavi ranil, ga je bilo močno zvezati. Izročili so ga deželnemu sodniju in je na Žabjaku dobro spravljen.

* (Grof Hohenwart) je bil te dni v Gradeu in ko je odšel, ga je mnogo graških federalistov na kolodvor spremilo.

* (V Černomlji) je izpraznena poštarska služba. Ona nese 200 gl. in 36 gl. uradnega pavšala; prošnje naj se pošljejo v štirih tednih poštnemu vodstvu v Trstu.

* (V Planini) je izpraznena služba podučitelja, ki nese 300 gl. in stanovanje; prošnje do 15. maja okrajnemu šolskemu svetu v Planini.

* (Katoliško-politično društvo v Konjicah,) kakor mnogo drugih društev z enakimi težnjami, je poslalo cesarju peticijo, naj nastopi zopet poravnovalno politiko in ob enem je izreklo Čehom svoje sočutje.

* („Protidinastični“ Čehi) v praškem mestnem zboru so prosili namestnika Kollerja, naj izreče cesarju čestitanje kraljevega glavnega mesta Prague zarad zaročenja nadvojvodinje Gizele.

* (Profesor Maassen,) profesor rimskega in kanoničnega prava (prej v Gradeu, sedaj na Dunaji, bivši federalističen poslanec v štajerskem deželnem zboru, kamor je bil od katoliško-konservativne stranke kandidiran, je na Dunaji v „nemškem društvu“ govoril proti papeževi in nemotljivosti in v začetku svojega govora razumeti dal, da se samo v političnem obziru s katoliško-konservativno stranko strinja.

Poslano.*

Slavno vredništvo!

V zadnjem številki Vašega velečenjenega lista trdi se, da sem spisal jaz za državnega poslance

*) To „poslano“ tiskamo nespremenjeno in ne kot inserat, ker menimo da dokazuje, kako so tudi Černovi prijatelji zapustili moža, s katerim narod na Krasu ni zadovoljen.

gosp. Antona Černeta v „Triester Zeitung“ neko-
liko členkov.

Izreči mi je, da je gori navedeno natolice-
vanje popolnoma neresnično.

Isto tako mi je javno izreči, da nisem ni-
koli zagovarjal ali hotel zagovarjati slednjega
javnega postopanja imenovanega državnega po-
slanca.

S spoštovanjem

Josip dr. Ostertag.

V Sežani, 13. aprila 1872.

Poslano.

Slavno vredništvo!

Ker se državni poslanec gospod Anton Černe
se svojim zagovorom v mojih očeh nij opravičil,
izjavljam s tem, da pristopam tudi jaz k nezaup-
nici, ktero mu je vše podpisalo i poslalo 51 kraš-
kih volilcev.

V Sežani, 16. aprila 1872.

Dr. Josip Ostertag, odvetnik i volilec.

Za stradajoče slovenske brate na Kranjskem

je dalje „Slovenskemu Narodu“ došlo:

Prenesek iz št. 43 „Slov. Nar.“ . . . 716 59
Gosp. Jakob Trstenjak, kaplan v Jarenini 2 —

Skupaj . 718 59

Administracija „Sl. Naroda“.

Kovane uradno preiskavane decimalne vage četirioglate oblike:

Nositeljna moč:	1	2	3	5	10	15	cent.
Cena, gld.:	18	21	25	35	45	55	
Nositeljna moč:	20	25	30	40	50	cent.	
Cena, gld.:	70	80	90	100	110		

Balancirne vase:

Nositeljna moč:	1	2	4	10	20	30	fat.
Cena, gld.:	5	6	7,50	12	15	18	
Nositeljna moč:	40	50	60	70	80	fat.	
Cena, gld.:	20	22	25	27,50	30		

Vage za živino z železnim obročjem in utegi (gevihtti):

Nositeljna moč:	15	20	25	30	40	50	cent.
Cena, gld.:	150	170	200	230	300	350	

Mostne vase:

Nositeljna moč:	50	60	70	80	100	cent.
Cena, gld.:	350	400	450	500	500	
Nositeljna moč:	120	150	200	300	cent.	
Cena, gld.:	600	650	750	900		

L. Buganiy & Comp., fabrikanti vag in utegov. Dunaj, mesto, Singerstrasse Nr. 10.

Dalje vse sorte druge vase in utegi.

Načrtom proti pošiljanju denarja ali na poštno poduzetje ustreže precej: (11—89)

! Zeit ist Geld !

Pravi prostor najboljše ure najceneje kupovati, je tovornica za ure FILIPA FROMMA

Rothenthurmstrasse, Nr. 9, gegenüber der Wollzeile na Dunaji.

Samo 40 ali 48 gld.

Zlate ure za gospe z diamanti
in verižicami za okolo vrata.
Iste z dvojnim plaščem.

Samo 60 ali 70 gld.

zlati remontoari za gospode
z elegantnimi verižicami za

Samo 75 ali 100 gld.

oko vrata.

Samo 70, 80, 100 gld.

zlati remontoari za gospode s

Samo 90 ali 120 gld.

kristalnim steklom.
Isti z dvojnim plaščem.

Samo 200 ali 400 gld.

zlati kronometrovi remontoari
z dvojnim plaščem.

Srebrne urne verižice gld. 2,50, 3, 4, 5, 6, 7, 10 do

gld. 12.

Zlate urne verižice gld. 18, 20, 25, 30, 35, 40, 50,

60, 70, 80, 90, 100.

Budilci z uro 7 gld.

Ure za na steno s podobo, 2, 3 in 4 kose igrajoče,

gld. 70, 80, 90.

Ure s trepetikeljem, 2, 3 in 4 kose igrajoče, gld. 80,

100, 120.

Igralnice, 2, 4, 6, 8 kosov igrajoče, gld. 15, 35, 55, 75.

Album za fotografije z muziko gld. 8, 10, 12 do gl. 15.

Tobačnice z muziko 7 gld. 50 kr.

Smokarnice z muziko 18 gld.

Sivalnice z muziko 15 gld.

Ure s trepetikeljem lastnega izdelka s 5letno garancijo:

Take, ki se vsak dan navijajo gld. 10, 11, 12.

Take, ki se vsak 8. dan navijajo gld. 16, 17, 18,

19, 20, 22.

Take, ki se vsak 8. dan navijajo in vsake pol ure

bijejo gld. 30, 33, 35.

Take, ki se vsak 8. dan navijajo, vsako četrt ure

bijejo in ure ponavljajo gld. 48, 50, 55.

Take, ki se vsak mesec navijajo gld. 28, 30, 32.
Ure za pisarnice gld. 10, 15, 20.

Ure za karavne gld. 15, 25, 30.

Velika delavnica za popravke.

Stare ure, gostokrat dragi rodovinski spominki, se popravljajo in narejajo tako, kakor bi bile nove. Cene za popravke s 5letno garancijo gld. 1½, 3, 5 do 10 gld.

Edina in sama zaloga

prav angleških ur od E. in E. Emanuela
v Londonu.

V sled posebnega imenovanja dvorna
zalaginja Nj. Vel. kraljice Viktorije, kralj. Visokosti
prince Waleskega in vojvode Edinburgskega, Nj.
Vel. Sultana in Nj. Vel. kralja Portugalskega.

Pismena naročila

se za poštni povzetek ali poslan znesek v 24 urah storē. Na posebno željo se tudi ure in verižice pod povzetkom na izbir posiljajo in za nazaj poslano denar vračuje.

Cene naše tovornice so vedno nižje ko povsod najnižje in stojimo vedno s svojimi izdelki na vrhuncu časa.

Vsi, ki nove naročiti želete,

Vsi, ki stare za nove za menjati želete,

Vsi, ki slabe za dobre zamenjati želete, so prošeni, naj se na to firmo obrnejo.

Staro zlato in srebro, državni papirji, se za najvišje cene namesto plačila jemljejo.

Dunaj,

Tovornica za ure F. Fromm-a Rothenthurmstrasse 9,

V najnovejšem času naznajajo trgovci z igračami in bazarji, ki si ime tovorničarji ur pri-
svojujejo in celo svarila na svitlo dajejo, popolnem navadne ure brez vrednosti za angleške. Mnoge pritožbe, katere nam o tem dohajajo,

(36—6)

Dunajska borsa 17. aprila.

Enotni drž. dolg v bankovcih	63 gld. 80 kr.
1860 drž. posejilo	101 " 75 "
Akcije narodne banke	8 " 28 "
London	110 " 50 "
Enotni drž. dolg v srebru	70 " — "
Kreditne akcije	334 " — "
Napol.	8 " 82 "
Srebro	108 " 35 "
C. k. cekini	5 " 30 "

Prof. Dr. Lappièrre-a

Vbrizgovalno zdravilo

ozdravi*) v 3 dneh vsak tok iz seavnika, kakor tudi beli tok pri ženskah, če je tudi zastarel. Cena za steklenico s podukom o rabljenji 1 tolar 20 sreb.gr. Za poslan denar se strogo skrivno dobi po

A. Witt-u.

Linden-Strasse 18. Berlin.

*) Na stotine ozdravljenih. (59—31)

Haasenstein in Vogler,

najstaraša in največja

ekspedicija oznanil

v Nemčiji, Avstriji in Švajci.

preskrbe oznanila ali annonse v

vse novine celega sveta

brez uračunanja provizij in poštnine po najnižji originalni ceni in imajo svoje etablissements na Dunaji. Neuer Markt 11, v Pragi, Graben 27, v Pešti, Herren-gasse 13, kakor tudi v:

Basel-u.	Berolinu.	Bernu.

<tbl_r cells="3" ix="3" maxcspan="1" maxrspan="1"

